

Školní preventivní strategie 2018 - 2022

Školní metodik prevence: Mgr. Lucie Brusová

Ředitelka školy, výchovný poradce: Mgr. Ilona Martínková

Obsah:

ÚVOD

1. ZMAPOVÁNÍ SITUACE.....	4
2. CÍLE	5
3. ORGANIZACE A STRUKTURA PREVENCE	6
4. REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE.....	8
5. FINANCOVÁNÍ PREVENCE.....	9
6. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI.....	9

ÚVOD

Školní preventivní strategie je určena pro žáky, jejich rodiče, pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, pro širokou veřejnost.

Vychází z/ze:

Zákona č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a její novely č. 116/2011 Sb.

Vyhlášky 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j.: MŠMT-21149/2016),

Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28),

Samostatné přílohy č. 22 dokumentu MŠMT „Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže“ č. j.: 21291/2010-28 - „Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Nastavení systémové metodické podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením“,

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 až 2027,

Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019-2027.

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení. Je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu.

1. ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Škola se nachází v katastru obce Frýdek-Místek, část Chlebovice. Jedná se o malotřídní školu, kde probíhá výuka ve čtyřech třídách. V I. třídě se nachází samostatný 1. ročník, ve II. třídě 2. ročník, ve III. třídě probíhá výuka žáků spojeného 3. a 4. ročníku a ve IV. třídě je ročník 5. Docházejí zde převážně žáci z Chlebovic, Zelinkovic, Lysůvek a Frýdku-Místku.

Součástí základní školy jsou dvě oddělení školní družiny pro žáky 1. až 5. třídy, školní jídelna a mateřská škola, která má svou vlastní budovu. Vyučování začíná v 8:00 hodin a končí nejpozději ve 13:25 hodin. Vzhledem k tomu, že plánovaná realizace výstavby tělocvičny neproběhla, nadále probíhá náplň sportovních aktivit na nedalekém hřišti, ve Sportovní hale Polárce nebo Aquaparku Olešná.

Základním cílem strategie prevence rizikového chování na naší škole je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Ve spolupráci s rodiči chceme formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a dělat rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude umět smysluplně nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti – to vše s ohledem na svůj věk.

V oblasti prevence rizikového chování usilujeme, mimo jiné, o užší spolupráci mezi školním metodikem prevence a vedením školy (výchovným poradcem), koordinátorem EVVO a třídním učitelem. Stávající školní metodik prevence dokončil specializační studium, bylo vytvořeno školní poradenské pracoviště.

Při podezření nebo zaznamenání rizikového chování komunikuje se zákonným zástupcem třídní učitel, školní metodik prevence a výchovný poradce. Dle závažnosti situace je svoláván výchovný tým.

Vztah učitel – žák

Snažíme se vztah mezi učitelem a žákem stavět na vzájemné důvěře. Naši žáci vědí, že mohou učitele požádat o pomoc, mohou vyjádřit svůj názor. Učitel získává důvěru žáka tím, že se o něj zajímá. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodiči a s ostatními pedagogy. Plněním společně stanovených cílů dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Komunikace se zákonnými zástupci

Všem rodičům je nabízena možnost individuální konzultace po předchozí domluvě nebo v době konzultačních hodin výchovného poradce a metodika prevence. Rodiče jsou informováni o změnách chování svých dětí osobně, telefonicky popř. písemně, záleží vždy na závažnosti situace. Na třídních schůzkách jsou rodiče upozorňováni na možnost rizikového chování u dětí.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s pedagogy, rodiči, výchovným týmem, případně s dalšími odbornými institucemi (PPP, SPC, OSPOD, Policie ČR).

Řešení přestupků

Sledujeme projevy rizikového chování, především ostrakismu, šikany, vandalismu, vulgarismu.

V případě selhání prevence ve škole postupujeme následovně:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání výchovné komise se zákonnými zástupci
3. doporučení kontaktu s odborníky

4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru oddělení péče o dítě

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Výchovný poradce (ředitelka školy) sídlí ve II. patře v ředitelně, metodik prevence ve sborovně, rovněž ve II. patře. Žáci jsou o jimi poskytovaných službách informováni a mohou se zastavit o přestávkách, případně po dohodě i během vyučování, a poradit se. Žáci jsou vedeni k tomu, aby neváhali vyhledat pomoc třídních učitelek. Telefonní kontakt na Linku bezpečí je viditelně umístěn vedle schránky důvěry, ve II. patře. Veškeré informace lze též získat přímou cestou z webových stránek školy.

2. CÍLE

Primární cílovou skupinou jsou žáci, dalšími cílovými skupinami rodiče a pedagogičtí pracovníci. Hlavním cílem je vytvoření bezpečného prostředí.

a) Dlouhodobé cíle primární prevence

- vychovávat žáky v duchu prevence projevů rizikového chování, vytvářet bezpečné školní prostředí
- vytvářet pozitivní sociální klima ve třídě
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu a k ochraně zdraví
- vést žáky k občanské a právní odpovědnosti za sebe a své jednání
- získávat zákonné zástupce pro spolupráci se školou
- zaměřit se na informovanost žáků a zákonných zástupců v oblasti rizikového chování
- zaměřit se na podporu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- nadále vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času

b) Střednědobé cíle primární prevence:

- realizovat preventivní aktivity a programy zaměřené na projevy rizikového chování
- průběžně sledovat a zjišťovat klima tříd, věnovat se ve třídě / skupině zvládání konfliktů a zátěžových situací
- vést žáky k vzájemné ohleduplnosti a pomoci
- rozvíjet zdravé sebevědomí žáků a jejich schopnost sebehodnocení
- informovat průběžně rodiče o dění ve škole, dát jim možnost zpětné vazby
- podporovat účast rodičů na formálních i neformálních akcích školy
- zaměřit se na vzdělávání učitelů v oblasti prevence rizikových jevů, školního násilí, práce třídního učitele s třídním kolektivem, řešení konfliktních situací mezi žáky
- zapojení do Šablon vydaných MŠMT se zaměřením na pomoc žákům ohroženým školním neúspěchem

c) Krátkodobé cíle primární prevence:

- naplňovat Minimální preventivní program pro daný školní rok, v němž jsou blíže specifikované krátkodobé cíle
- monitorovat možný výskyt rizikového chování, snažit se včas reagovat na vzniklé situace
- umět vyhledat a poskytnout pomoc

Strategie je zaměřena na:

- **všechny žáky 1. – 5. ročníku** se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- e) poruchy příjmu potravy, sebepoškozování
- f) negativní působení sekt (přiměřeně věku)
- g) sexuální rizikové chování (přiměřeně věku), CAN

- **pedagogický sbor** se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány na pracovníky školního poradenského pracoviště.
- **zákonné zástupce** – zvláštní pozornost je věnována zákonným zástupcům žáků, v jejichž třídě se vyskytly negativní jevy jako je šikana, kyberšikana, agresivní chování či krádež. Individuální pozornost je věnována zákonným zástupcům obětí a agresorů v případě šikany.

3. ORGANIZACE A STRUKTURA PREVENCE

Na zajištění prevence rizikového chování a podpoře zdravého životního stylu se aktivně podílejí všichni zaměstnanci školy. Při řešení konkrétních případů se schází pracovníci školního poradenského pracoviště společně s třídními učiteli, asistenty pedagoga, popř. vychovatelkou školní družiny.

Tvoří jej níže uvedení pracovníci školy, kteří spolu úzce spolupracují, předávají si informace o rizikovém chování žáků, jsou přítomni jednání s rodiči.

Jejich činnost v rámci prevence rizikového chování vychází z platné legislativy a je blíže rozepsána v aktuálním Minimálním preventivním programu.

Jméno pedagogického pracovníka	Pracovní pozice	Telefon	E-mail
Mgr. I. Martínková	ředitelka školy, výchovný poradce, met. ICT	595 178 222 604 600 148	skola@zschlebovice.cz
Mgr. N. Valkovičová	statutární zástupce, třídní uč. 3. a 4. r.	595 178 222	n.valkovicova@zschlebovice.cz
Mgr. L. Michálková	třídní uč. 1. r.	595 178 222	l.michalkova@zschlebovice.cz
Mgr. L. Brusová	třídní uč. 5. r., ŠMP	595 178 222	l.brusova@zschlebovice.cz
Mgr. K. Bílková	třídní uč. 2. r., met. EVVO	595 178 222	k.bilkova@zschlebovice.cz

R. Juřenová	vychovatelka ŠD	595 178 222	r.jurenova@zschlebovice.cz
Mgr. H. Míčková	vychovatelka ŠD	595 178 222	h.mickova@zschlebovice.cz
A. Teperová	asistent pedagoga	595 178 222	a.teperova@zschlebovice.cz
Ing. R. Valkovič	asistent pedagoga	595 178 222	r.valkovic@zschlebovice.cz
Mgr. Hana Vrtná	speciální pedagog	595 178 222	h.vrtna@zschlebovice.cz

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí žákům, učitelům a zákonným zástupcům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případech:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádeží ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Výchovný poradce monitoruje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.), Linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence spoluvytváří Školní strategii, podílí se na její realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu a navrhuje začlenění potřebných změn. Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.

Metodik je též v přímém kontaktu s odborem sociálně právní ochrany dětí na městském úřadu ve Frýdku-Místku, obvodním metodikem prevence (Mgr. Z. Neničková, PPP Frýdek-Místek, Palackého 123) a je pověřen jako kontaktní osoba pro Systém včasné intervence.

Třídní učitel, učitelé předmětů, vychovatelka ŠD

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (konzultační hodiny, e-mail, mobil).

Ředitel školy, vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Případně intervenuje na ročníkových schůzkách pedagogů. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Cílem takových setkání je stanovení nápravných opatření s důrazem na odpovědnost žáka, školy i zákonných zástupců. Účastní se pravidelně jednání školního poradenského pracoviště.

4. REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Všichni pedagogičtí pracovníci dbají, aby uplatňovaná prevence rizikového chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence rizikového chování u žáků dotýká. Nedílnou součástí Školní strategie je i Minimální preventivní program, Školní program proti šikanování a Krizový plán řešení šikanování.

Preventivní témata se vyskytují ve vzdělávacích oblastech se zaměřením na:

- společné stanovení pravidel soužití mezi žáky a mezi žáky a pedagogy
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopností komunikovat, diskutovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umět říci „ne“
- navozování příznivého klimatu ve třídě
- začlenění nových žáků do třídy
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu
- základy etické výchovy
- včasné diagnostikování rizikového chování v třídních kolektivech
- umění vyrovnat se s neúspěchem

5. FINANCOVÁNÍ PREVENCE

- rozpočet školy
- příspěvky žáků a zákonných zástupců
- sponzorské dary
- dotační programy

6. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI

Škola spolupracuje s okresním metodikem prevence Mgr. Zdenkou Neničkovou, PPP, SPC Frýdek-Místek, SPC Kpt. Vajdy v Ostravě, SPC pro sluchově postižené Ostrava, Hasiči Frýdek-Místek, Policií ČR, OSPOD Frýdek-Místek,

Tradiční je také velmi dobrá spolupráce s mateřskou školou v Chlebovicích, Klubem seniorů, Mysliveckým spolkem, Domem včelařů, Farností Chlebovice a Osadním výborem.